

Fővárosi Ítéltábla

4.Kf.27.158/2008/6.szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Király - dr. Turóczi Ügyvédi Iroda által képviselt Magyarok Világszövetsége (1068 Budapest, Benczúr u. 15.) felperesnek a jogtanácsos által képviselt **Országos Rádió és Televízió Testület** (1088 Budapest, Reviczky u. 5., hivatkozási szám: 1792/IV/2002.(XII.19.)) alperes ellen média ügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt indult perében, melybe az alperes pernyertességének érdekében beavatkozott jogtanácsos által képviselt Magyar Televízió Zrt. (1054 Budapest, Szabadság tér 17.) a Fővárosi Bíróság 2007. évi november hó 15. napján kelt 23.K.32.790/2007/5. számú ítélete ellen az alperes által 6., az alperesi beavatkozó által 7. és a felperes által 8. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben és akként változtatja meg, hogy az alperes 1185/2007. (V.23.) számú határozatát a tényszerű tájékoztatás körében hatályon kívül helyezi és az alperest e vonatkozásban új eljárásra kötelezi. Egyebekben helybenhagyja.

A másodfokú perköltséget a felek maguk viselik.

A fellebbezési illetéket az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az alperesi beavatkozó M1-es csatornáján 2007. március 27-én sugárzott Kedd 21. című műsorszámának egyik szegmensében az orosz gázvezeték kapcsán vetődtek fel a Budapest V. kerület Szabadság téren lévő orosz katonai emlékmű lebontásával kapcsolatos politikai és jogi kérdések, érintve a lebontásra irányuló népszavazási kezdeményezést is. A felperes azért fordult beadvánnyal a Panaszbizottsághoz, mert az általa, a együtműködésben kezdeményezett népszavazást károsan befolyásoló, téves állítások hangzottak el, a műsorszám nem volt tárgyilagos. A Panaszbizottság 2007. április 19-én kelt 23-3-541/2007. számú állásfoglalásával a panasznak helyt adott, és a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. tv. (a továbbiakban: Rttv.) 4.§-a (1) bekezdésének sérelme miatt, az alperesi beavatkozót meghatározott tartalmú közlemény sugárzására kötelezte. Indokolása szerint a műsorvezető felkészülési hiányosságai miatt olyan kijelentések hangzottak el, amelyekkel szemben ellenvélemény nem fogalmazódhatott meg, és a tárgyi tévedések sem lettek kijavítva. Az alperesi beavatkozó jogorvoslati kérelme egyrészt eljárásjogi, másrészt érdemi hivatkozásokat tartalmazott. Az alperes megállapította, hogy műsorban szereplő meghívottak összetétele folytán a műsor megfelelt a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének, a műsorvezető felkészültségének vizsgálata pedig nem feladata a Panaszbizottságnak a kiegyensúlyozottságot vizsgáló panaszügyekben. Ezért a jogorvoslati kérelemnek helyt adott és 1185/2007. (V.23.) számú határozatával megállapította, hogy nem sérült a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelménye. Az alperes a jogorvoslati kérelemnek a tényszerű tájékoztatáshoz kapcsolódó érdemi előadásait, melyek szerint a Panaszbizottság kritika nélkül és az alperesi beavatkozó ellenvéleménye ellenére fogadta el tényként a felperes ténybeli tévedésekre vonatkozó megállapításait, nem vizsgálta.

A felperes keresetében az alperesi határozat megváltoztatását azért kérte, mert a műsorszámban a szovjet emlékmű kapcsán egyoldalú volt a tájékoztatás, sérült a kiegyensúlyozottság követelménye. A meghívottak köre nem biztosította a sokoldalúságot, a vélemények, a tényközlések egy része téves volt, azok megjegyzés, kiigazítás nélkül maradtak, ezért a felperesnek lehetőséget kell kapnia a műsorszámban való megjelenésre.

Az alperes a kereset elutasítását indítványozta, elsődlegesen azért, mert álláspontja szerint a kereseti kérelem túlterjeszkedik a panasz beadványon: ott még csak a választók félretájékoztatásáról volt szó. Hivatkozott arra, hogy időközi jogszabály változás miatt a népszavazás megghiúsult, így a per is okafogyottá vált.

Az alperesi beavatkozó szintén a kereset elutasítását kérte, jogsértés hiányára hivatkozva. Kiemelte, hogy a kérdés úgy vetődött fel, hogy a hatályos jogszabályok alapján egyáltalán van-e lehetőség az emlékmű eltávolítására, a népszavazás külön hangsúlyt nem kapott.

Az elsőfokú bíróság az alperes határozatát megváltoztatta, és megállapította, hogy az alperesi beavatkozó az érintett műsorszámmal megsértette az Rttv. 4.§-ának (1)

bekezdéséből a ténytörűség követelményét. Egyebekben elutasította a felperes keresetét.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetörűség jogát az emlékmű és a népszavazás közötti összefüggés okán állapította meg.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint téves volt a népszavazás megtarthatóságára, helyi jellegére vonatkozó megállapítások, nem felelt meg a valóságnak, hogy az emlékmű eltávolítása államközi szerződésbe ütközne, amely tilalom egyébként is a tényleges katonasírokra vonatkozna, és kérdéses, hogy vannak-e tényleges katonasírok az emlékmű alatt, ezért a ténytörűség sérelme körében megalapozottnak tekintette a kereseti kérelmet.

A műsorszámiban jelenlévő személyek okán a tájékoztatás nem volt egyoldalú, ennek kapcsán az Rttv. 4.§-a (1) bekezdése további elemeinek sérelmét az elsőfokú bíróság nem állapította meg, és megalapozatlannak tekintette a felperesi álláspontnak az alperesi beavatkozó műsorszolgáltatásában való megjelenítésére irányuló kereseti kérelmet is.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását, a kereseti kérelemnek teljes körben helyt adó ítélet meghozatalát kérte. Álláspontja szerint az alperesi beavatkozótól megfelelő lehetőséget kell kapnia saját álláspontjának megjelenítésére.

Az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával a kereset teljes körű elutasítását kérte. Fenntartotta, hogy a ténytörűség körében a felperes nem terjesztett elő panaszt. Egyébként a ténytörűség követelményét nem lehet kiterjesztően értelmezni, a műsorvezető felkészültségének vizsgálata nem tartozik a kiegyensúlyozott és tárgyilagos tájékoztatás hiányát kifogásoló panaszügyek körébe, az az un. egyéb panaszügyek közé tartozik, és az 1/2007. (I.18.) AB határozat folytán már nincs lehetőség annak vizsgálatára.

A ténytörűség követelményének eleget tett az alperesi beavatkozó akkor, amikor az adott eseménnyel kapcsolatban valamennyi releváns információ elhangzott. Hangsúlyozta, hogy a műsor nem a népszavazással, hanem az orosz emlékművel foglalkozott. Egyébként a népszavazás megghiúsulásával okafogyottá is vált a per.

Az alperesi beavatkozó fellebbezésében az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával szintén a kereset teljes körű elutasítását kérte. Kiemelte, hogy egyrészt a műsor nem a népszavazással, hanem az orosz emlékművel foglalkozott, másrészt a tájékoztatás ténytörű volt, hiszen az adott eseménnyel kapcsolatban valamennyi releváns információt tartalmazta. Szintén hivatkozott arra, hogy a panaszban foglaltak eltértek a keresetlevél indokaitól.

A felperesi fellebbezéshez kapcsolódó ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítélete kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményére vonatkozó, kereset elutasító rendelkezésének helybenhagyását kérte. Hivatkozott arra is, hogy megkérdőjelezhető a felperes személyes érintettsége.

A felperes, az alperes és az alperesi beavatkozó fellebbezése az alábbiak szerint nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (a továbbiakban: Pp.) 252.§-a (2) bekezdését és (3) bekezdését alkalmazva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az elsőfokú eljárás lényeges szabályait nem sértette meg, és a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése szerinti esetleges megváltoztatáshoz szükséges adatok rendelkezésre állnak, ezért a felek fellebbezéseit érdemben bírálta el.

A Pp. 339/A.§-a alapján a bíróság a közigazgatási határozatot - jogszabály eltérő rendelkezése hiányában - a meghozatalakor hatályban volt jogszabályok és fennálló tények alapján vizsgálja felül.

A Pp. ezen rendelkezésének alkalmazásával a 2007. március 27-ei műsorszolgáltatáshoz kapcsolódó alperesi határozat bírósági felülvizsgálta szempontjából nem releváns, hogy a későbbiekben sor került-e a népszavazásra, illetőleg, hogy az milyen okból, adott esetben jogszabályváltozás miatt, maradt-e el. Ezért nem tekintette a Fővárosi Ítéltábla irányadónak az alperes fellebbezési előadását, és tovább vizsgálta a felek előadásait.

Az Rttv. 4.§-ának (1) bekezdése szerint, a közérdeklődésre számot tartó hazai és külföldi eseményekről, vitatott kérdésekről a tájékoztatásnak sokoldalúnak, tényyszerűnek, időszerűnek, tárgyilagosságnak és kiegyensúlyozottnak kell lennie.

Az Rttv. 49.§ (1) bekezdése alapján, ha a műsorszolgáltató a vételkörzet lakosságát foglalkoztató társadalmi kérdésben egyoldalúan tájékoztat, különösen, ha a vitatott kérdésben egyetlen vagy egyoldalú álláspont megjelenítésére vagy kifejezésére ad lehetőséget, vagy ha egyéb módon súlyosan megsérti a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét, a kifejezésre nem juttatott álláspont képviselője vagy a sérelmet szenvedett (a továbbiakban: kifogást tevő) kifogásával a műsorszolgáltatóhoz fordulhat.

Az Rttv. 47.§-ának (1) bekezdése alapján, a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményének (4. §) megsértése miatti panaszokat a Testület Panaszbizottsága (a továbbiakban: Panaszbizottság) bírálja el. A Panaszbizottság tagjait - öt évre szólóan - a Testület bízza meg.

Az Rttv. 47.§-ának (1) bekezdése egyértelműen gyűjtőfogalomként alkalmazza az Rttv. 4.§-ában nevesített követelményeket. A kiegyensúlyozott tájékoztatás fogalmába a sokoldalúság, a tényyszerűség, az időszerűség és a tárgyilagosság követelménye is beleértendő. Az Rttv. 49.§-ának (1) bekezdése szerinti eljárás tehát nem csupán az Rttv. 4.§-ának (1) bekezdésében nevesített kiegyensúlyozott tájékoztatás sérelme esetén folytatható le. Az alperes fellebbezésében ezért hivatkozott tévesen arra, hogy a műsorvezető felkészültségének vizsgálata minden esetben az un. egyéb - és az Alkotmánybíróság határozata folytán már nem vizsgálható - panaszok körébe tartoznak. A műsorszolgáltató ténybeli tévedései - amely alatt értendő minden, a műsorzámban elhangzott adat - minden olyan esetben megalapozhatják az Rttv. 47.§-a szerinti az Rttv. 4.§-a (1) bekezdése szerinti tényyszerűség, vagy tárgyilagosság a sérelmének vizsgálatára irányuló eljárást, amikor olyan személy terjeszt elő panaszt, akinek helyzetére a tévedés

(téves tájékoztatás) közvetlen ráhatással van. A közvetlen ráhatás meglétét vagy hiányát minden esetben egyedileg kell vizsgálni, és a minősítés nem eredményezheti az érintettek körének parttalan kibővítését.

Az elsőfokú bíróság helytállóan járt el akkor, amikor vizsgálta a felperes keresetösségi jogát.

Az alperesi beavatkozó ellenkérelmében kifejtett, a felperes érdekeltségének hiányát vitató előadása kapcsán, a Fővárosi Ítéltábla hangsúlyozza, hogy a műsorszám vitatott szegmensének fő témája valóban a Szabadság téri emlékmű sorsa volt, de érintette annak a népszavazásnak a kérdését is, amit a felperes kezdeményezett. A népszavazásnak a műsorszámban való felvetése folytán minden a műsorszámban elhangzó, és a népszavazást és annak témáját érintő kérdés kihat a felperes helyzetére. Ezért kezdeményezhetett a felperes panasz eljárást.

Az alperes fellebbezésében foglaltakkal szemben a felperes mind a kifogásban, mind panaszban hivatkozott a tárgyilagosság sérelmére: „A műsorban téves állítások hangzottak el ...”, „A műsorszám nem volt tárgyilagosság, a közvéleményt manipuláló, téves adatokat közölt,...”. A kereseti kérelem nem terjeszkedett túl a felperes korábbi előadásain, az elsőfokú bíróság előtt nem volt akadály a tárgyilagosság sérelmére alapított kereseti kérelem érdemi elbírálásának.

Az alperes határozatában a jogorvoslati kérelemnek a tárgyilagosság tájékoztatáshoz kapcsolódó előadásait érdemben nem vizsgálta: ebben a körben az alperesi beavatkozó jogorvoslati kérelme szerinti eljárásjogi kifogásnak adott helyt, amikor a Panaszbizottság hatáskörének hiányát állapította meg. A tárgyilagosság tájékoztatásra vonatkozó érdemi alperesi döntés hiányában az elsőfokú bíróság ebben a körben nem változtathatta volna meg az alperes határozatát: ebben a kérdésben először még az alperesnek állást kell foglalni.

A műsorszám a kiegyensúlyozottságát vitató kereseti kérelem tárgyában az elsőfokú bíróság megalapozottan döntött. A kiegyensúlyozott tájékoztatás megvalósulásának feltétele, hogy a témára vonatkozó tájékoztatás több oldal véleményét is tükrözze, a témával érintettek egyikével szemben se legyen elfogult. A felperesre nézve a műsorszám nem tartalmazott elfogult közlést: az, hogy a tevékenységével kapcsolatos adatok esetleg tévesen hangzottak el, a „kiegyensúlyozott tájékoztatás” Rttv. 47.§-ának (1) bekezdése szerinti gyűjtőkategóriából az Rttv. 4.§ (1) bekezdésben tételesen felsorolt, a fentiekben már értékelt, ténytörvényesség körébe tartozhat.

Mindezek alapján a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján a ténytörvényesség körében megváltoztatta és az alperest ebben a körben új eljárásra kötelezte, a kiegyensúlyozottság kérdésében helybenhagyta a kereset elutasítását. Az alperesnek az új eljárás során az alperesi beavatkozó jogorvoslati kérelméből már csak a ténytörvényességre vonatkozó érdemi előadását kell elbírálni.

A felek egyike sem terjesztett elő alapos fellebbezést, ezért rendelkezett akként a Fővárosi Ítéltábla, hogy a felek maguk viseljék költségeiket. A felek személyes illetékmentessége folytán a fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM számú rendelet 14.§-a alapján az állam viseli.

B u d a p e s t , 2008 évi június hó 18. napján

dr. Rothermel Erika s.k. tanácselnök, **Huszárné dr. Oláh Éva** s.k. előadó bíró,
dr. Losonczy Erzsébet s.k. bíró,

A kiadmány hiteléül: